

Skötselplan för Rävmarkens naturreservat i Dals-Eds kommun

Bilaga 2 till Länsstyrelsens förslag till beslut 511-21544-2022

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Inledning

Skötselplanen är uppdelad i två delar, A och B. Den första delen är en beskrivande del. Där anges bland annat vilka natur- och bevarandevärden som finns i naturreservatet. Den andra delen av skötselplanen beskriver naturreservatets bevarandemål och hur naturreservatet ska skötas. Planerna vänder sig främst till naturvårdsförvaltare och markägare, men också till övriga intressenter.

Skälen till naturreservatet, dess syften och föreskrifter framgår av beslutet om naturreservat. Länsstyrelsens diarienummer 511-21544-2022. Syftet med reservatet styr hur reservatet behöver skötas. Föreskrifterna ger förvaltaren rätt att utföra åtgärderna i skötselplanen.

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för områdets skötsel. Skötselplanen beskriver en önskad målbild och den skötsel som behövs för att nå dit. Vilka av de föreslagna åtgärderna som kan genomföras och takten på genomförandet beror på aktuell naturvårdsbudget. I skötselplanen beskrivs det därför vad naturvårdsförvaltaren bör prioritera.

Skötselplanen gäller tills vidare, men kan revideras vid behov. Till exempel om uppföljningen av bevarandemålen visar att det behövs eller skötseln behöver anpassas efter förändrade omständigheter eller ny kunskap. En ny skötselplan måste stämma överens med reservatsbeslutet. Länsstyrelsen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut:

511-21544-2022

Datum:

2024-10-31

Förvaltare av naturreservatet Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Omslagsbild:

Maria Johansson

Övriga bilder:

Maria Johansson

Innehåll

INLEDNING.....	2
DEL A – BESKRIVNING AV RÄVMARKENS NATURRESERVAT	4
1. Beskrivning av området	4
1.1. Allmän beskrivning av området.....	4
1.2. Biologiska bevarandevärden.....	6
1.3. Områdets geologi	8
1.4. Mark- och vattenanvändning – då och nu	8
1.5. Forn- och kulturlämningar.....	8
1.6. Friluftslivsvärden	10
1.7. Servitut och rättigheter	10
1.8. Byggnader och anläggningar	10
DEL B – SKÖTSEL AV RÄVMARKENS NATURRESERVAT	12
2. Övergripande riktlinjer för skötseln	12
2.1. Skötsel av kultur- och fornlämningar.....	12
2.2. Ansvar för diken.....	12
2.3. Riskträd	12
2.4. Invasiva främmande arter	13
2.5. Hantering av skräp	13
3. Skötselåtgärder och bevarandemål.....	13
3.1. Skötselområden.....	14
3.2. Friluftsliv	21
3.3. Gränsmarkering.....	22
4. Konsekvenser av klimatförändringar	22
5. Dokumentation och uppföljning.....	22
6. Planerad förvaltning	23
7. Underlag	23

Del A – Beskrivning av Rävmarkens naturreservat

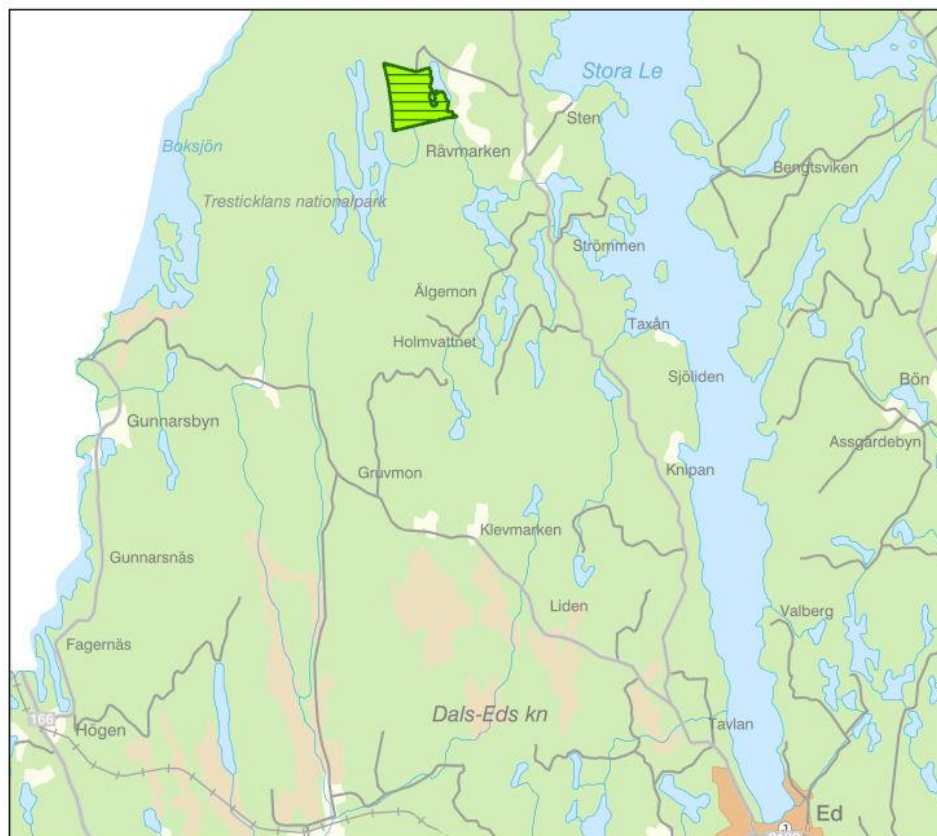
1. Beskrivning av området

1.1. Allmän beskrivning av området

Rävmarkens naturreservat ligger vid ostsidan av Tresticklans nationalpark i Dals Eds kommun. Här finns nationalparkens parkeringsplats, informationscenter, serviceanläggningar och en vandringsled upp till nationalparken. Besöksanläggningen omges av barrskogar med måttligt inslag av löv, främst asp och björk. Skogen, i synnerhet i den södra delen, är naturskogsartad. Den liknar skogen i nationalparken med tall på höjderna och gran i de fuktigare partierna. Skogen är dock yngre än i nationalparken.

I området finns följande markslag:

- Skog 98,1 hektar
- Sjöar och vattendrag 1,2 hektar
- Våtmark och myr 8,8 hektar
- Övrigt 0,5 hektar

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Figur1 Översiktskarta

1.2. Biologiska bevarandevärden

Området består av barrskogar med måttligt inslag av löv, främst asp och björk. I de södra delarna är skogen mer naturskogsartad och påminner om skogen i nationalparken. Det finns också en nyckelbiotop (barrsumpskog 0,9 ha) med hållav (VU).

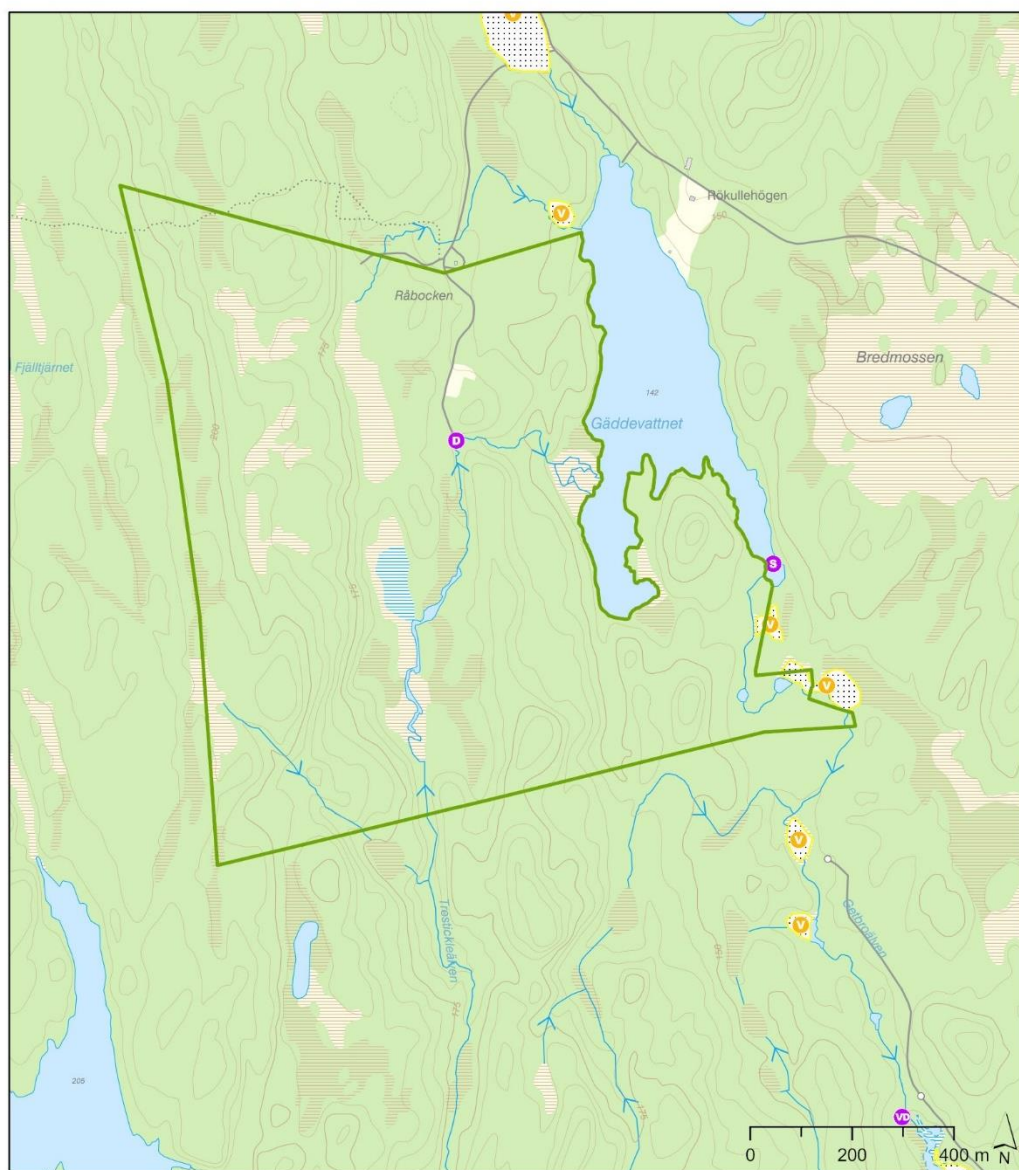
Delar av Trestickleälven med biflöden och delar av Getbroälven rinner genom området. Trestickleälven är kraftigt försurad och en kalkdoserare finns i området. De delar av Trestickleälven ligger nedströms kalkdoseraren och Getbroälven har bättre PH-värden. I figur 2 framgår vilka våtmarker, sjöar och vattendrag som kalkas eller har kalkats.

Barrskogarna är talldominerade på höjderna, längre väster ut blir jorrdjupet tunnare och hållmarker blottas. Solbelysta tallar förekommer. Död ved finns, både liggande och stående. Fältskiktet utgörs av torra rismarker med ljung. I de mer fuktiga sluttningarna mot söder växer en grov granskog. I fuktigare partier finns också våtmarker med myrlilja och klockljung.

I det angränsade Tresticklans nationalpark finns bland annat skogshöns som tjäder, järpe och orre. Olika hålbbyggande fågelarter är vanliga. Vid inventeringar av insekter i nationalparken har flera rödlistade skalbaggsarter som lever på död ved hittats.

Mer information om vilka arter som förekommer i området går att söka fram i SLU Artdatabankens databas Fynddata.
(<https://fynddata.artdatabanken.se>)

De naturtyper som förekommer i området går att söka fram i natura-naturtypskartan (NNK) i Naturvårdsverkets kartverktyg Skyddad natur (<https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>). De som är Natura 2000-habitat eller andra naturtyper som är prioriterade inom förvaltningen framgår i kartan figur 6.

Sjöar, vattendrag och våtmarker som kalkas eller har kalkats.

- Naturreservatsgräns
- D Doserare, Pågående
- S Sjö, Pågående
- VD Vattendrag, Pågående
- V Våtmark, Avslutad
- Kalkade våtmarker - AVSLUTADE

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Figur 2 Sjöar, vattendrag och våtmarker som kalkas eller har kalkats.

1.3. Områdets geologi

Genom Trestickleområdet löper smala bergsryggar i nord-sydlig riktning. De smala bergsryggarna består av ådergnejs av gråvacketyper. Jordarten består av morän eller berg som går i dagen. I sänkorna finns morän eller torv.

1.4. Mark- och vattenanvändning – då och nu

Torp med odlingsmarker har funnits vid Råbocken (Råbackeliden) och vid Dalen. Skogen har använts för vedtäkt och som gemensam betesmark (utmarksbete) fram till cirka mitten av 1900-talet. Skogen har därefter övergått i ren skogsmark. Spår av modernt skogsbruk saknas till stor del i den södra delen.

1.5. Forn- och kulturlämningar

Det finns inga kända kultur- eller fornlämningar registrerade enligt Riksantikvarieämbetet. Torp har funnits i området. Rester av en trolig byggnad finns vid odlingsmarkerna till torpet Dalen. Se fotot i figur 3 och kartan i figur 4.

Figur 3 Trolig kulturlämning.

Häradskartan från år 1890-1897. Orange ytor är åker. Grönt är slåttermark och beige ytor är skog som i regel var betad.

- ▲ kulturlämning som observerades vid fältbesök
- Naturreservatsgräns

Illustrationskarta till skötselplan för Rävmarkens naturreservat.

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Figur 4 Häradskartan.

1.6. Friluftslivsvärden

Området har stort värde för friluftslivet i och med att det ligger vid Tresticklans nationalpark och att huvudentrén till Tresticklans nationalpark finns i den nordvästra delen av Rävmarkens naturreservat. Här finns i dagsläget parkering för personbilar, mulltoaletter, bänkar, tillgänglighetsanpassad stig med en rundslinga runt en myr, informationsplats med information om nationalparken samt en trappa och stig som inte är tillgänglighetsanpassad. Husbilsparkering och torrdass finns norr om området. För aktuell information om anläggningarna besök:

<https://www.sverigesnationalparker.se/park/tresticklans-nationalpark/besöksinformation/tillganglighet/>

Området är svårt att nå med allmänna kommunikationer. Vägbeskrivning finns här:

<https://www.sverigesnationalparker.se/park/tresticklans-nationalpark/besöksinformation/hitta-hit/>

Karta med de anläggningar och anordningar som ingår i förvaltningen av reservatet finns i figur 5.

1.7. Förvaltarens servitut och rättigheter

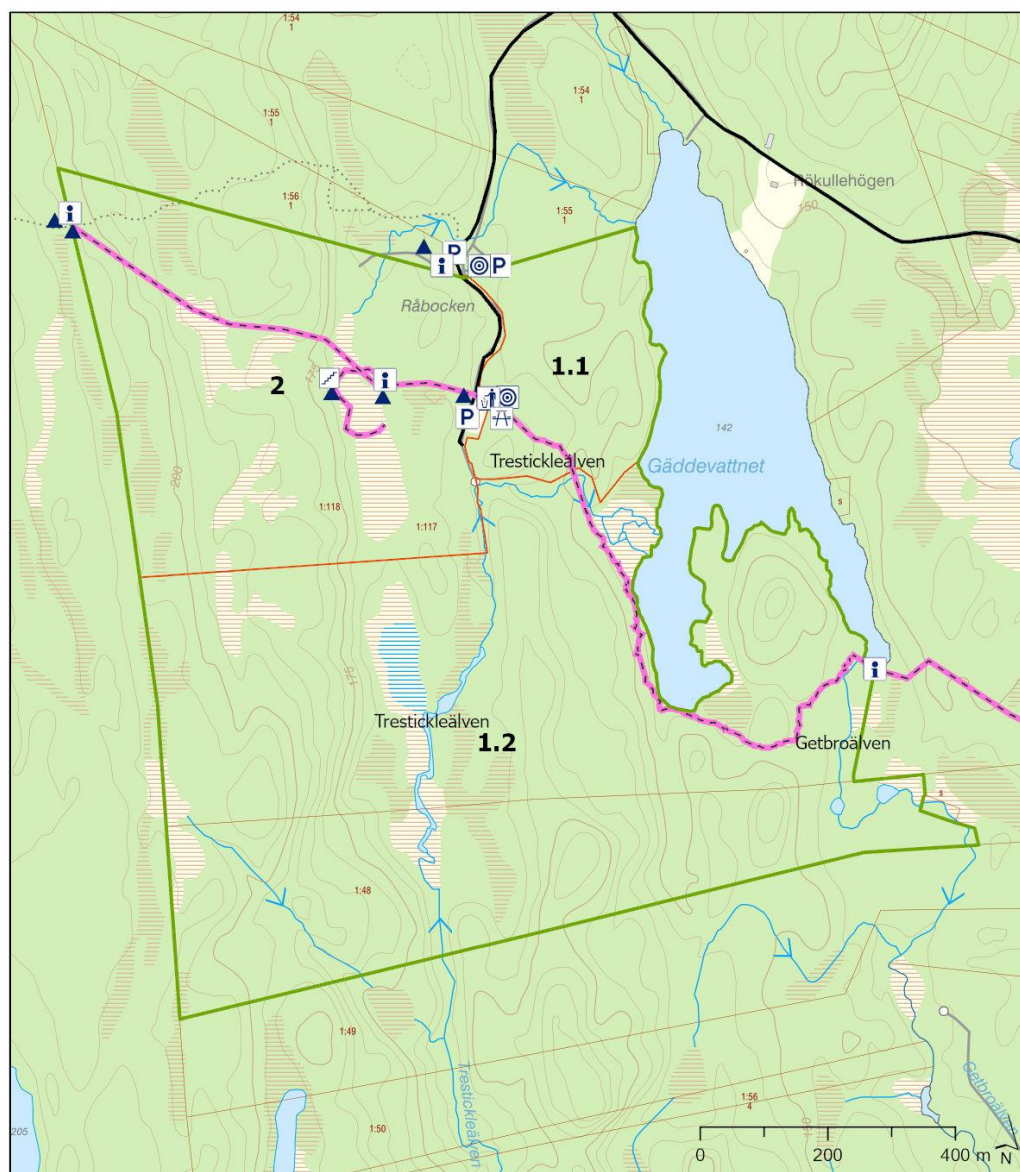
Utöver de rättigheter som följer av B-föreskrifterna i beslutet om naturreservat finns även dessa servitut och rättigheter:

Ett servitut finns för husbilsparkeringen och stigen norr om naturreservatet.

1.8. Byggnader och anläggningar

För vandringsleden ansvarar föreningen Tistedalen friluftslag enligt nyttjanderättsavtal. Om föreningen eller avtalet upphör hamnar förvaltningen av vandringsleden på länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Markägaren ansvar för eventuella jakttorn. Jakttornet på Naturvårdverkets fastighet Rävmarken 1:117 bör på sikt rivas när nuvarande jaktarrende har löpt ut.

Skötselområden och friluftsanläggningar

▲ Vägvisare	⛴ Rastplats
P P-plats	▬ Naturreservatsgräns
i Informationsskylt	— Väg
🚻 Toalett	— Vandringsled
🪜 Trappa	▭ Skötselområden
🚰 Sopkärl	

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Figur 5. Skötselområden och friluftsanläggningar. Alla Friluftsanläggningar finns i dagsläget förutom informationsskylten vid vandringsleden i sydost.

Del B – Skötsel av Rävmarkens naturreservat

2. Övergripande riktlinjer för skötseln

2.1. Hänsyn till fågellivet

Samtliga skötselåtgärder bör i så stor utsträckning som möjligt utföras när de inte stör häckande fåglar.

2.2. Skötsel av kultur- och fornlämningar

kulturlämningar som till exempel stengårdsgårdar och husgrunder ska vara frilagda och hållas efter i samband med röjning i de enskilda skötselområdena. Vid röjningar får inte röjningsmaterial ligga kvar nära eller på fornlämningar. Om det anläggs grillplatser eller liknande ska hänsyn tas till lämningarna, så att de inte skadas av slitage. Särskild hänsyn ska tas till fornlämningar när eldning är en skötselåtgärd eftersom det kan ställa till svårigheter vid en eventuell framtida utgrävning. Fornlämningar får inte skadas i samband med avverkning och utkörning av virke.

2.3. Ansvar för diken

Det är förbjudet att rensa diken i reservatet. Markägaren har därför inget ansvar för detta. Om oförutsedda problem med diken i reservatet uppstår skall dessa hanteras av förvaltaren.

2.4. Riskträd

Ett riskträd är ett träd som kan utgöra en risk för liv och egendom. Förvaltaren har en uppgift att hålla efter riskträd i anslutning till friluftsanordningar, men är inte skyldig att inventera om det finns riskträd i resten av naturreservatet. Däremot har de möjlighet att åtgärda träd som de själva upptäcker eller en markägare eller annan enskild påtalar. Någon som upptäcker ett riskträd som den anser behöver åtgärdas ska kontakta förvaltaren. Förvaltaren bedömer då om trädet utgör en betydande risk för att skada människor (till exempel växer nära vandringsleder), trafik-säkerhet eller egendom. Om det bedöms utgöra en betydande risk behöver trädet åtgärdas. Vid dessa tillfällen ska förvaltaren överväga om

trädet måste tas ned helt eller om det räcker att bara avlägsna delar av trädet, till exempel högkapa eller bara ta bort uthängande grenar. Om trädet fälls ska det helst lämnas kvar intakt som låga i terrängen. Om det utgör ett hinder för till exempel friluftsliv kan grenarna avlägsnas, men stammen bör lämnas kvar utan att kapas upp. Om förvaltaren inte bedömer att trädet behöver åtgärdas återstår möjligheten för markägaren att söka dispens.

Riskträd i anslutning till friluftsanordningar och kulturlämningar hanteras genom B-föreskrifterna och förvaltaren har därför rätt att åtgärda dem. Riskträd på andra platser i reservatet hanteras i A-föreskrifterna. Förvaltaren kan därför inte åtgärda dessa riskträd utan att komma överens med markägaren om att göra det.

2.5. Efterbevakning av brand

I händelse av oplanerad brand i reservatet har markägaren ansvar för efterbevakning och släckning av pyrande glödbränder. Om branden är planerad som en del i skötseln av naturreservatet ansvarar förvaltaren för hela händelseförloppet, från antändning till efterbevakning.

2.6. Invasiva främmande arter

En del arter som har kommit till Sverige från andra länder har ett spridningssätt och konkurrensfördelar som gör att de kan ta över och konkurrera ut inhemsk flora och fauna. Sådana arter kallas invasiva främmande arter. Det är viktigt att invasiva främmande arter motverkas i ett så tidigt skede som möjligt och på lämpligaste sätt utifrån vilken art som ska motverkas och i vilken miljö som åtgärderna vidtas. Det är fastighetsägarens ansvar att motverka de invasiva främmande arter som omfattas av lagar och förordningar. Reservatsförvaltaren har inget uppdrag att bekämpa invasiva främmande arter i reservatet.

Reservatsförvaltaren bör dock kunna bidra med råd kring hur specifika arter bäst bekämpas eller annan stöttning. Ifall bekämpningsmetoderna strider mot reservatets föreskrifter, till exempel gräva eller använda kemiska bekämpningsmedel, behövs dispens eller tillstånd enligt föreskrift A3. Se beslutsdokumentet.

Bekämpning bör ske på sådana sätt att det inte medför onödiga skador på naturvärden i reservatet. Åtgärderna kan syfta till att minska utbredningen av invasiva arter som har etablerat sig i reservatet eller till att förhindra etablering och spridning.

2.7. Hantering av skräp

Att skräpa ner är förbjudet, men trots det kan det förekomma nedskräpning från besökare. Reservatsförvaltaren har i uppgift att hålla rent och snyggt på platser där det bedöms att reservatet och dess

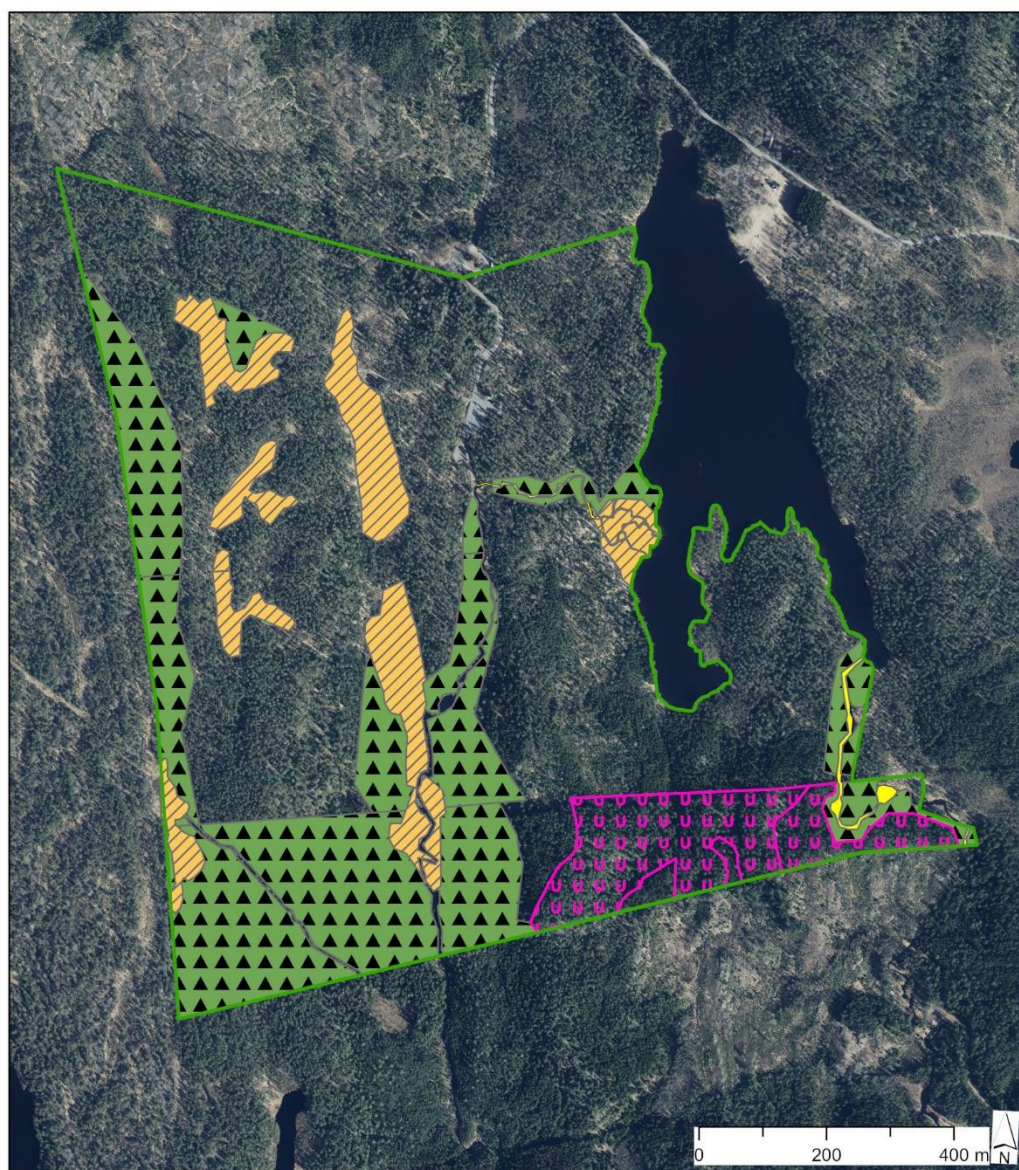
besökare medför en ökad sannolikhet för nedskräpning. Sådana platser är i anslutning till p-plats, stigar och andra friluftsanordningar samt ibland även andra platser dit många besökare söker sig. Mer information om detta finns under avsnitt 3.2 Friluftsliv.

3. Skötselåtgärder och bevarandemål

3.1. Skötselområden

Indelning av skötselområden utgår från skötselbehovet. Inom varje skötselområde kan en eller flera naturtyper förekomma. Natura 2000-naturtypernas utbredning visas i figur 6. För varje skötselområde finns en beskrivning av dess bevarandemål, det vill säga vad som ska bevaras och uppnås. Bevarandemålen ger också förutsättningarna för den uppföljning som planeras. För varje skötselområde beskrivs också den skötsel som behövs för att uppnå bevarandemålen.

Naturreservatet är indelat i två skötselområden. Skötselområde 1 är indelat i två delområden.

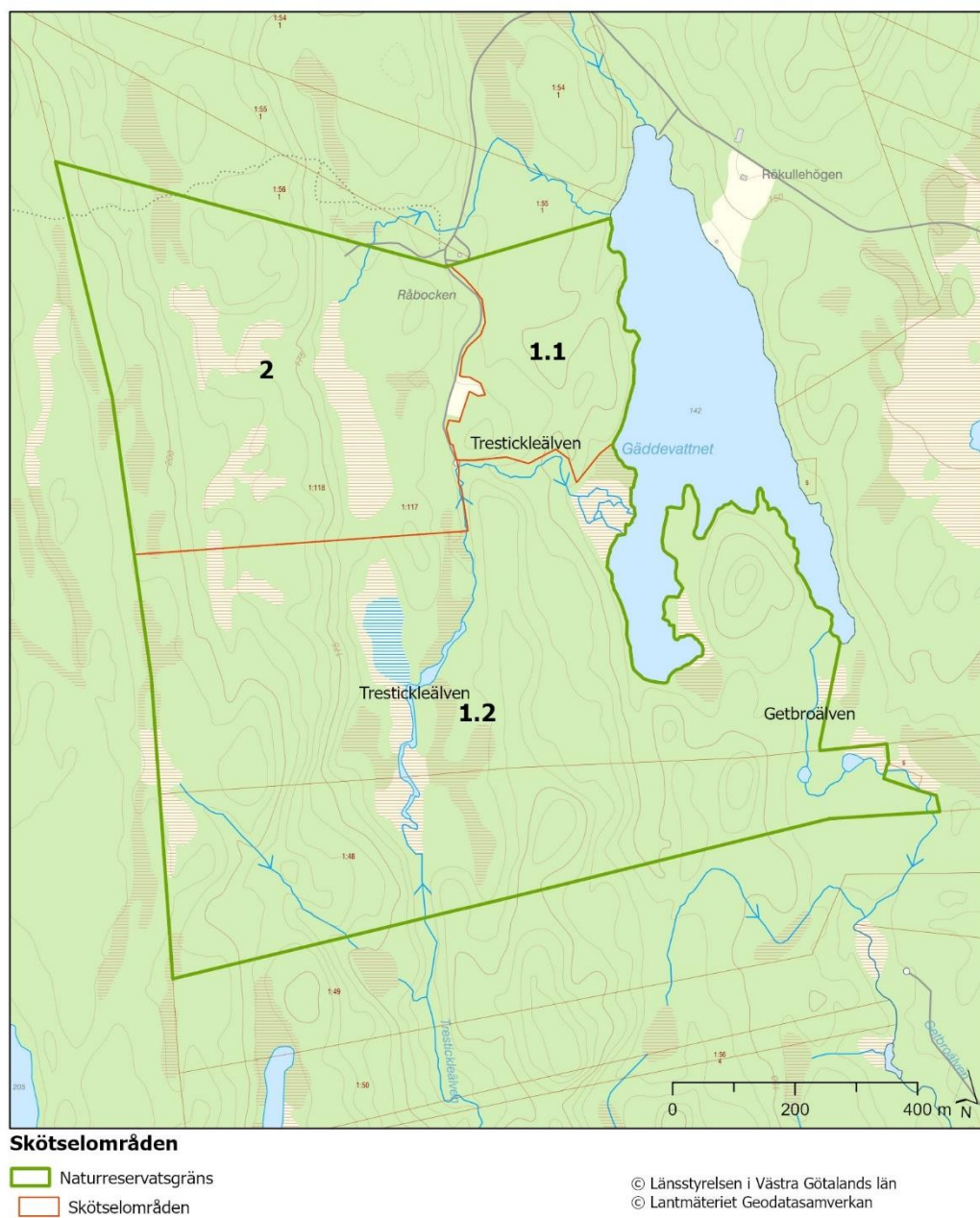

Natura 2000-naturtyper. Delar av området når inte upp till Natura 2000-naturtypsstatus i dagsläget. Utvecklingsmarken förväntas bli taiga på sikt.

- Naturreservatsgräns
- Utvecklingsmark till 9010 Taiga
- 3260 - Mindre vattendrag
- 7140 - Öppna mossar och kärr
- 9010 - Taiga

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Figur 6. Naturtypsklassning enligt Natura 2000-systemet.

Figur 7 Skötselområden.

Skötselområde 1 Barrskog och våtmarker där bränningsplan tas fram

Skötselområdet består av två delområden och har en total areal på drygt 77 hektar.

Beskrivning:

Det som skiljer delområde 1.1 och 1.2 åt är att i delområde 1.1 kan det på sikt bli aktuellt att utöka besöksanläggningen. Hela Skötselområde 1 utgörs mestadels av talldominerad skog. Lite lövinslag finns vid Trestickleälven och Getbroån som båda passerar genom skötselområdet. I sänkor finns granskog. Delar av skogen har börjat få naturskogskaraktär och är klassad som taiga eller utvecklingsmark till taiga. Några våtmarker finns också i skötselområdet. Delar har kalkats tidigare (se figur 2) och har därmed förlorat sin naturliga artsammansättning och torven har börjat brytas ned.

Trestickleälven söder om kalkdoseraren är kraftigt försurad. Efter kalkdoseraren är PH-värdet bättre. Vattendragen är annars mest naturliga utan tydliga spår av rensning och rättning.

En vandringsstig passerar genom skötselområdet.

Figur 8 Tallskog i skötselområde 1.

Figur 9 Trestickleälven där den meandrar ut på våtmarken i öster.

Bevarandemål:

Arealen Taiga, äldre naturskogsartad barrskog ska vara minst 21 hektar och på sikt öka.

Skogen ska formas av naturliga störningar och intern dynamik. Småskaliga naturliga processer, till exempel åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning liksom periodvisa omvälvande störningar, till exempel svamp- och insektsangrepp, översvämning, stormfällning eller brand ska påverka skogens dynamik och struktur. Till följd av naturliga störningar kan eventuellt yngre successionsstadier förekomma under perioder.

Tall ska prägla skogen. Det ska finnas gammal tall och föryngring av triviallövträd och nya tallar som efterträdare. Hydrologi och markens näringsstatus ska vara ostörd och naturlig. Skogen ska ha ingen eller endast lite negativ mänsklig påverkan. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas följande strukturer/substrat: gamla träd levande träd med döda träddeklar: liggande död ved och högstubbar, stående döda eller döende träd. För landet och naturtypen främjande eller invasiva arter ska inte finnas i området. Arter som är typiska för naturtypen ska finnas.

Arealen av öppna mossar och kärr ska vara minst 4 hektar. Våtmarker som tidigare har kalkats räknas inte in arealen. Bottenskiktet ska

domineras av vitmossor, men inslag av brunmossor kan förekomma. Torvbildning ska ske aktivt i myren. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska finnas och förnyngra sig. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd. Det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Hydrokemin ska vara näringsfattig utan betydande antropogen påverkan. Våtmarkerna ska vara öppna (<30 % täckningsgrad), endast mindre grupper av träd och buskar ska förekomma. Igenväxningsvegetation ska inte förekomma. Övergången till skogbevuxen myr och angränsande skogsmark är ofta flytande. För naturtypen främmande arter ska inte förekomma. Arter som typiska för naturtypen ska förekomma.

Vattendragen nedströms kalkdoseraren ska ha en naturlig flödesdynamik och meandra på ett naturligt sätt genom området. Kantzonerna längs vattendraget ska bestå av ostörda våtmarker och strandskog utan större ingrepp. Vattenkvaliteten nedströms kalkdoseraren ska vara god, varken försurat eller övergött och halterna av miljögifter ska understiga gällande gränsvärden enligt bedömningsgrunderna för vattendirektivets miljökvalitetsnormer (gäller ej kvicksilver). Förekomsten av flytbladsvegetation ska vara god och det ska även finnas inslag av akvatiska mossor. Det ska finnas gott om stenar och trädsocklar längs vattendraget och främmande arter ska inte förekomma varken i vattnet eller i strandzonen. Antropogena vandringshinder saknas.

Engångsåtgärder:

Ta fram en plan för naturvårdsbränning. I 1.1 kan det bli aktuellt att utöka besöksanläggningen.

Underhållsåtgärder:

Återkommande naturvårdsbränning av olika ytor enligt bränningsplan. Våtmarkerna kan behöva röjas om de växer igen. De våtmarker som tidigare kalkats kan behöva röjas om kalkningen ska återupptas. Fortsatt kalkning enligt kalkningsplan så länge det bedöms behövas. Underhåll av eventuella friluftsanläggningar.

Skötselområde 2 Besöksanläggningen med omgivande barrskog och våtmarker.

Skötselområdet består av ett delområde och har en total areal på drygt 31 hektar.

Beskrivning:

Besöksanläggningen till Tresticklans nationalpark. Här finns parkering

för personbilar, mulloaletter, bänkar, tillgänglighetsanpassad stig med en rundslinga runt en myr, informationsplats med information om nationalparken. Det finns också en trappa och stig som inte är tillgänglighetsanpassade. Anläggningen omges av barrskog, främst tallskog och våtmarker.

Figur 10 Den tillgänglighetsanpassade slingan på myren.

Bevarandemål:

I detta skötselområde har friluftsintressena högst prioritet. Mål för dessa finns under rubriken 3.2 nedan. I andra hand gäller att:

Arealen Taiga, äldre naturskogsartad barrskog ska vara minst 4 hektar.

Skogen ska formas av naturliga störningar och intern dynamik. Småskaliga naturliga processer, till exempel åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning liksom periodvisa omvälvande störningar, till exempel svamp- och insektsangrepp, översvämning, stormfällning eller brand ska påverka skogens dynamik och struktur. Till följd av naturliga störningar kan eventuellt yngre successionsstadier förekomma under perioder.

Tall ska präglade skogen. Det ska finnas gammal tall och föryngring av trivallövträd och nya tallar som efterträdare. Hydrologi och markens näringsstatus ska vara ostörd och naturlig. Skogen ska ha ingen eller endast lite negativ mänsklig påverkan. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas följande strukturer/substrat: gamla träd levande träd med döda träddeklar: liggande död ved och högstubbar,

stående döda eller döende träd. För landet och naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte finnas i området. Arter som är typiska för naturtypen ska finnas.

Arealen av öppna mossar och kärr ska vara minst 4 hektar. Våtmarker som tidigare har kalkats räknas inte in arealen. Bottenskiktet ska domineras av vitmossor, men inslag av brunmossor kan förekomma. Torvbildning ska ske aktivt i myren. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska finnas och föryngra sig. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd. Det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Hydrokemin ska vara näringsfattig utan betydande antropogen påverkan. Våtmarkerna ska vara öppna (<30 % täckningsgrad), endast mindre grupper av träd och buskar ska förekomma. Igenväxningsvegetation ska inte förekomma. Övergången till skogbevuxen myr och angränsande skogsmark är ofta flytande. För naturtypen främmande arter ska inte förekomma. Arter som typiska för naturtypen ska förekomma.

Engångsåtgärder:

Åtgärder för friluftslivet som framgår under rubrik 3.2 nedan.

Underhållsåtgärder:

Våtmarkerna kan behöva röjas om de växer igen Åtgärder för friluftslivet som framgår under rubrik 3.2 nedan.

3.2. Friluftsliv

Beskrivning:

Huvudentrén till Tresticklans nationalpark finns i den nordvästra delen av Rävmarkens naturreservat. Här finns i dagsläget parkering för personbilar, mulltoaletter, bänkar, tillgänglighetsanpassad stig med en rundslinga runt en myr, informationsplats med information om nationalparken samt en trappa och stig som inte är tillgänglighetsanpassad. Husbilsparkering och torrdass finns norr om området. För aktuell information om anläggningarna besök [Tillgänglighet - Tresticklans nationalpark - Sveriges nationalparker](#)

En informationsskylt för Rävmarkens naturreservat planeras vid vandringsleden i söder

Karta med de anläggningar/anordningar som ingår i förvaltningen av reservatet finns i figur 5.

Mål:

Det ska finnas en väl underhållen parkering med väl underhållna toaletter en väl underhållen informationsanläggning om nationalparken, tillgänglighetsanpassad stig och väl underhållna leder och trappa. Det ska finnas ca 1,8 km väl underhållen vandringsled.

Engångsåtgärder:

Informationstavla ska sättas upp på den plats vid stigen söderifrån som är markerad på karta i figur 5. Tavlan ska utföras enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar Att skylta skyddad natur. De ska bland annat innehålla karta över reservatet samt beskriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten. En engelsk text eller en engelsk sammanfattning ska finnas.

Underhållsåtgärder:

Informationsanordningar, parkering och toaletter och vandringsleder ska kontrolleras regelbundet och underhållas vid behov av förvaltaren.

3.3. Gränsmarkering

Reservatets gräns ska märkas ut i fält. Gränsmarkeringar ska utföras enligt Naturvårdsverkets vägledning Gränsarbeten vid områdesskydd enligt Miljöbalken.

4. Konsekvenser av klimatförändringar

Klimatförändringar kan leda till fler stormar och att mängden stormfällda träd ökar. Bristen på snö kan leda till ett ökat viltbete av och att tall och lövträd därför får svårare att föryngra sig. Mängden svamp- och insektsknutna trädssjukdomar förväntas också öka med varmare och fuktigare klimat. Igenväxningen av våtmarker förväntas gå fortare när våtmarker torkar ut. Det finns också risk för en ökning av främmande, konkurrerande arter. För friluftsanläggningarna finns risk för minskande tillgänglighet, snabbare förfall av anordningar, bristande säkerhet på grund av tex, stormfällningar, översvämningar och erosion.

5. Dokumentation och uppföljning

Dokumentation och övervakning ska genomföras i enlighet med det program som är beskrivet i Naturvårdsverkets rapport "Uppföljning av skyddade områden i Sverige". Förvaltaren ansvarar för dokumentation av utförda skötselåtgärder. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och utvärdering av syften, bevarandemål samt gynnsam bevarandestatus.

6. Planerad förvaltning

Förvaltningen av naturreservatet Rävmarken bekostas av staten.

Tabell 1. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1–3 där 1 är högst prioritet att genomföra. När/intervall visar när och hur ofta en åtgärd bör göras, samt vad som bör göras snarast.

Åtgärd	Skötselområde /delområde	När/intervall	Prioritet
Gränsmarkering		snarast	1
Informationsskylt		snarast	1
Underhåll av friluftsanläggningar		Vid behov	1
Ta fram bränningsplan	1	År 2	2
Naturvårdsbränning	1		2
Röjning av våtmarker	1 och 2	Vid behov	3
Uppföljning av skötselåtgärd	Alla	Efter åtgärd	3

7. Underlag

Som underlag till denna skötselplan har bland annat följande rapporter, utredningar, artlistor och annat material använts.

Underlag specifikt för detta naturreservat:

[Tresticklans nationalpark - Sveriges nationalparker](#)

Allmänna underlag:

EU:s art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2 och 4.

EU:s fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) annex 1.

Finsberg, C. 2013. Skyddad natur i ett förändrat klimat. Grön infrastruktur i strandängar och ädellövmiljöer samt klimatanpassad skötsel av skyddad natur. Rapport 2013:74. Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Länsstyrelsen Västra Götalands län, 2019, Strategi för formellt skydd av skog i Västra Götalands län. Rapport 2019:05. Länsstyrelsen Västra Götaland.

Naturvårdsverket, 2003. Att skylta skyddad natur. Naturvårdsverket,

Stockholm.

Naturvårdsverket, 2016. Tillgängliga koder för attributet "Naturtyp" i NNK-IT systemet (Ärendenr: NV-08177-15). Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket, 2017. Nationell strategi för formellt skydd av skog. Rapport 6762, Naturvårdsverket, Stockholm.

Nitare, J. (red.), 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Nordiska Ministerrådet. 2001. Kustbiotoper i Norden.

SLU Artdatabanken, 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.

**Länsstyrelsen
Västra Götaland**

lansstyrelsen.se/vastragotaland

Länsstyrelsen
Västra Götaland

lansstyrelsen.se/vastragotaland